

Zákon č.250/2021 a ostatní změny na elektrotechniku

- Zákon o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů
- Tento zákon ruší vyhlášku č.50/1978 Sb. o odborné způsobilosti v elektrotechnice
- Tento zákon ruší vyhlášku č.73/2010 Sb. o vyhrazených technických elektrických zařízeních

Nové prováděcí předpisy zákona

- Nařízení vlády NV 190/2022 o vyhrazených technických elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti (náhrada vyhlášky č.73/2010 Sb.)
- Nařízení vlády NV 194/2022 o požadavcích na odbornou způsobilost k výkonu činností na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice. (náhrada vyhlášky č.50/1978 Sb.)

Elektrická zařízení

Elektrická zařízení je technické zařízení, které ke své činnosti nebo působení využívá účinků elektrických nebo elektromagnetických jevů.

Elektrická zařízení nebo jeho části se skládají z elektrických obvodů, elektrické instalace a elektrických předmětů.

Elektrická zařízení se dělí podle účelu, podle napětí, podle druhu proudu, podle nebezpečí úrazu elektrickým proudem a podle provozní spolehlivosti.

Vyhrazená technická zařízení

- Vyhrazená technická zařízení (dále jen VTZ) jsou podle zákona 250/2021 zařízení, které při provozu svým charakterem nebo akumulovanou energií, v důsledku nesprávného použití, výskytem provozních rizik vyvolávajících nebezpečné situace nebo nedodržením podmínek bezpečného provozu představuje závažné riziko ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob.

Rozdělení vyhrazených technických zařízení

- tlaková vyhrazená technická zařízení (TVTZ),
- zdvihací vyhrazená technická zařízení (ZVTZ),
- elektrická vyhrazená technická zařízení (EVTZ)
a
- plynová vyhrazená technická zařízení (PVTZ)

Elektrická VTZ

VTZ elektrická jsou definována

- nařízením vlády č.190/2022 Sb. §3
- Toto nařízení nahrazuje dříve platnou vyhlášku č.73/2010

Nařízení vlády 190/2022 Sb. §3

- (1) Vyhrazenými elektrickými zařízeními jsou zařízení, která představují zvýšenou míru ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob, a to
 - a) elektrická zařízení pro výrobu, přeměnu, přenos, rozvod, distribuci a odběr elektrické energie a elektrické instalace staveb a technologií,
 - b) zařízení určená k ochraně před účinky atmosférické nebo statické elektřiny.

Nařízení vlády 190/2022 Sb. §3

(2) Vyhrazenými elektrickými zařízeními **nejsou**

- a) ruční elektromechanické nářadí, elektronické přístroje a elektrické spotřebiče do napětí 400 V včetně, pokud nejsou určeny pro pevné připojení k elektrické síti,
- b) prodlužovací šňůry a odpojitelné přívody,
- c) zdravotnické elektrické přístroje,

Nařízení vlády 190/2022 Sb. §3

- d) elektrické zařízení strojního zařízení, které je považováno za výrobek podle jiného právního předpisu 4),
- e) elektrická zařízení a instalace s charakterem proudu nebo napětí, které nepředstavují zvýšenou míru ohrožení života, zdraví a bezpečnosti fyzických osob, pokud nejsou určeny k použití v prostředí s nebezpečím výbuchu plynů, par nebo prachů.

Hlavní změny

- Z předchozího textu vyplívá největší změna, že běžné spotřebiče zapojované do zásuvky, včetně prodlužovacích přívodů již nejsou vyhrazená technická zařízení

Co to v praxi znamená

- Dříve prováděl revize revizní technik (E4A). Nyní již může provádět některé kontroly jiný odborný personál
- Nyní již je tato kategorie revizních techniků zrušena
- Přesto má zaměstnavatel povinnost provádět kontroly i těchto nevyhrazených elektrických zařízení

Právní podklad kontrol

- Zákon 262/2006 Sb. (zákoník práce) §102
- Zákon 309/2006 Sb. §4 odst.1 písmeno c)
- NV č.378/2001 Sb.
- Zákon 251/2005 Sb.

Zákon 262/2006 Sb. (zákoník práce)

§102

(1) Zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům.

(3) Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy.....

K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť

Zákon 262/2006 Sb. (zákoník práce)

§102

- (4) ... O vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatření podle věty první je zaměstnavatel povinen vest dokumentaci.

Zákon 309/2006 Sb. §4 odst.1 písmeno c)

Požadavky na výrobní a pracovní prostředky a zařízení

- (1) Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány. Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí musí být...
- c) pravidelně a řádně udržovaný , kontrolovány a revidovaný

NV č.378/2001 Sb. §4 odst.2

- (2) Zařízení musí být vybaveno provozní dokumentací. Následná kontrola musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců....

Zákon 251/2005 Sb §30

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob na úseku bezpečnosti práce

- r) neplní povinnosti při zajištění řádného stavu používaných výrobní a pracovních prostředků a zařízení stanovené v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a v nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí.

Kdo může provádět kontroly?

- Kontroly spotřebičů podle normy ČSN 33 1600 ed.2 provádí ten pracovník, který spotřebič používá. Pro provádění této činnosti by měl být zaměstnavatelem poučen. K tomuto poučení slouží ve smyslu NV. č. 378/2001 Sb., návod výrobce nebo dodavatele obsažený v jeho průvodní dokumentaci nebo místní provozní bezpečnostní předpis.

Kdo může provádět opakované zkoušky spotřebičů?

- Během používání- podle ČSN EN 50699 Podle přílohy E (ČSN 33 1600 ed.2 po změně Z2) je může provádět pracovník s kvalifikací minimálně §6 – elektrotechnik (obdoba dřívějšího §6 vyhl. č.50/1978 Sb.)

Kdo může provádět opakované revize spotřebičů (během používání)?

- V normě není uvedena informace o tom, kdo má revize provádět.
- Podle zákona č. 250/2021 Sb. smí revize provádět výhradně revizní technik (§8)
- Lhůty pro provádění opakovaných zkoušek a opakovaných revizí jsou uvedeny v tabulce v normě ČSN 33 1600 ed.2 po změně Z2.

Kdo může provádět ověření spotřebičů po opravě?

- Postup je uveden v ČSN EN 50678
- Ověření může provádět právovník s kvalifikací minimálně §6 - elektrotechnik

Změny nařízení vlády č.194/2022 Sb.

- Hlavní změnou je nahrazení vyhlášky č.50/1978Sb.
- **Staré názvy**
 - §3 pracovníci seznámení
 - §4 pracovníci poučení
 - §5 pracovníci znalí
 - §6 pracovníci pro samostatnou činnost

Změny nařízení vlády č.194/2022 Sb.

§7 pracovníci pro řízení činnosti

§8 pracovníci pr řízení činnosti prováděne
dodavatelským způsobem a pracovníci pro řízení
provozu

§9 pracovníci pro revizní činnost

§10 pracovníci pro samostatné projektování a
pracovníci pro řízení projektování

§11 kvalifikace ve zvláštních případech

Změny nařízení vlády č.194/2022 Sb.

- **Nové názvy paragrafů kvalifikace pracovníků**

§4 osoba poučená

§5 osoba znalá

§6 elektrotechnik

§7 vedoucí elektrotechnik

§8 revizní technik

Porovnání

- §4 Osoba poučená dle NV 194/2022 Sb. obsahuje původní:
 - §4 Pracovníci poučení dle vyhlášky 50/1978Sb.
- §5 Osoba znalá dle NV 194/2022 Sb. neobsahuje nic z původního znění.
- §6 Elektrotechnik dle NV 194/2022 Sb. obsahuje původní:
 - s omezením §5 Pracovníci znalí podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - §6 Pracovníci pro samostatnou činnost podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - §11a Kvalifikace ve zvláštních případech podle vyhlášky 50/1978 Sb.

Porovnání

- §7 Vedoucí elektrotechnik NV 194/2022 Sb. obsahuje původní:
 - §7 Pracovníci pro řízení činnosti podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - 8a Pracovníci pro řízení činnosti dodavatelským způsobem podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - §8b Pracovníci pro řízení provozu podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - §10a Pracovníci pro samostatné projektování podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - §10b Pracovníci pro řízení projektování podle vyhlášky 50/1978 Sb.
 - §11b Kvalifikace ve zvláštních případech Učitelé podle vyhlášky 50/1978 Sb.

Porovnání

- §8 Revizní technik dle NV 194/2022 Sb. obsahuje původní:
 - §9 Pracovníci pro provádění revizí podle vyhlášky 50/1978 Sb.